Prima instanţă: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (jud. Ala Ucrainţeva)
Dosarul nr. 2a-360/25
(2-23065563-02-2a-29012025)

D E C I Z I E

28 ianuarie 2026 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ordine de apel, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelantul Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Stati împotriva Stelei Stati, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni privind stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare, și la acțiunea reconvențională depusă de Stela Stati împotriva lui Valeriu Stati privind stabilirea domiciliului copiilor minori,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 5 mai 2023, reclamantul Valeriu Stati, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Stelei Stati, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni privind stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la 25 ianuarie 2012, a încheiat căsătoria cu Stela Stati. Căsătoria a fost înregistrată la OSC Călărași și trecută în registrul actelor stării civile la nr.9.
Punctează că, viața familiară a eșuat de mai mult timp. Căsătoria este pur formală, deoarece pârâta se află peste hotarele tării și se află în concubinaj cu un alt bărbat.
Indică că, la 9 septembrie 2022, Valeriu Stati a înaintat în adresa Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, o cerere de chemare în judecată împotriva Stelei Stati cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori. Iar prin încheierea judecătoriei Strășeni,

sediul Călărași din 11 ianuarie 2023, cererea de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori a fost scoasă de pe rol, în temeiul art.267 lit. h) din Codul de procedură civilă.
Menționează că, copii comuni minori a lui Valeriu Stati și Stela Stati, reclamantul îi întreține de unul singur, deoarece pârâta nu contribuie cu nimic la întreținerea și educarea copiilor minori.
Indică că, copii minori ******, născut la ***** și *****, născută la ******, au o vârstă fragedă, la care nu pot conștientiza acțiunile sale și au nevoie de o atenție sporită din partea tatălui. Valeriu Stati are posibilitate de a asigura o buna dezvoltare fizică, intelectuală și morală, tata are posibilitate materială de a asigura un nivel de trai decent copiilor minori.
Menționează că, copii manifestă un atașament mai profund față de tată, având în vedere că pârâta i-a părăsit și nu îi vizitează de mult timp. Tata manifestă un atașament profund și o dragoste față de copiii minori, iar stabilirea domiciliului cu tata va fi în interesul superior al copiilor.
Relevă că, pârâta lucrează peste hotarele țării, iar pe teritoriul Republicii Moldova ea nu este înregistrată ca angajată în câmpul muncii și nu este posibil de prezentat un certificat despre salariu și alte venituri provenite din muncă, din ce considerente solicită să fie încasată de la pârâtă o pensie pentru întreținerea copiilor minori într-o sumă bănească fixă de 1500 lei lunar, pentru fiecare copil, cu începere de la data depunerii cererii și pînă la majoratul copiilor.
Afirmă că, împrejurările sus menționate l-au determinat pe Valeriu Stati de a se adresa în instanța de judecată cu cerere privind stabilirea domiciliul copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor comuni minori.
2. La 1 decembrie 2023, Stela Stati a depus acțiune reconvențională împotriva lui Valeriu Stati privind stabilirea domiciliului copiilor minori.

Menționează că, nu recunoaște cererea de chemare în judecată formulată de Valeriu Stati cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere.
Punctează că, căsătoria dintre părți a fost desfăcută pe motivul neînțelegerii dintre părți, precum și agresiunii psihologice a lui Valeriu Stati asupra Stelei Stati prin diferite cuvinte înjositoare la adresa ultimei, învinuiri precum că este întreținută de el, și că nu lucrează, într-un final, Stela Stati a fost nevoită să plece peste hotarele țării pentru a munci și întreține copii, întrucât Valeriu Stati nu dorea să participe la întreținere.
Afirmă că, atunci când a plecat Stela Stati la muncă peste hotare, copii au rămas în grija bunicii (mama Stelei Stati) în *****, tatăl lor permanent a avut posibilitate să-i vadă, să-i telefoneze. Revenind în țară Valeriu Stati, fără a o preîntâmpina pe

Stela Stati, a luat copii de la bunica pe o zi și nu i-a mai întors, copii fiind duși în ***** la maică-sa.
Evidențiază că, din momentul când au fost aduși copii în Călărași, Stela Stati nu a avut posibilitate să discute cu ei, întrucât copiilor nu li se permitea să vorbească cu ea. Telefonând pe numărul de telefon fix, mama lui Valeriu Stati refuza să-i cheme la telefon sub diferite pretexte.
Notează că, în luna octombrie 2023, Stela Stati dorind să ia copii de la școala, a întâmpinat un șir de impedimente, atât din partea dirigintelui clasei lor cât și surorii lui Valeriu Stati, care a răpit copii și a plecat într-o direcție necunoscută. Pe acest caz a fost solicitată intervenția serviciului unic ”112”.
Comunică că, copii i-au spus că ei se tem de tata și de bunica și de atât nu vorbesc cu ea. Aceste acțiuni a lui Valeriu Stati asupra copiilor, sunt foarte periculoase și au un impact negativ asupra dezvoltării lor psihologice.
Susține că, s-a străduit prin diferite metode de a obține întrevedere cu copii însă a întâlnit un șir de impedimente inclusiv de la reprezentanții Autorității Tutelare, care veneau cu reproșuri ”dar ție ce îți trebuie, noi nu putem face nimic”. Asupra acțiunilor reprezentanților autorității tutelare cât și inspectorilor de poliție care au tolerat acțiunile de răpire a copiilor au fost depuse plângeri în Procuratura Călărași, însă pînă la moment Stela Stati nu are nici un răspuns.
Prin urmare, solicită determinarea domiciliului copiilor minori *****, *născut la* ***** *și* *****, *născută la* *****, cu mama Stela Stati.

Poziţia instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, s-a respins acțiunea înaintată de Valeriu Stati, ca fiind neîntemeiată. S-a admis cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Stela Stati. S-a stabilit domiciliul copiilor minori ***** *și* *****, cu mama - Stela Stati.

Solicitarea apelantului:

4. Nefiind de acord cu soluția primei instanţe, la 2 decembrie 2024, apelantul Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale. A indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar. La cererea de apel a fost anexată dovada de plată a taxei de timbru.

5. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 29 ianuarie 2025.
6. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 5 februarie 2025, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de apelantul Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea. S-a acordat apelantului Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea, un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Centru a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului. S-a explicat apelantului și reprezentantului său, că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1^1) din Codul de procedură civilă.
7. La 12 martie 2025 prin intermediul oficiului poștal, apelantul Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea, a prezentat cererea de apel motivată, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel, dat fiind faptul că la materialele cauzei nu este anexată dovada recepționării încheierii Curții de Apel Centru din 5 februarie 2025.
8. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 24 martie 2025, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de apelantul Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea.

Argumentele părților:

9. În motivarea apelului s-a indicat, că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Suplimentar la cele indicate în cererea de chemare în judecată, pe care le susține integral și în cererea de apel, menționează că, prima instanță a ignorat complet concluziile expertului judiciar din raportul nr. 41 din 27 mai 2024, care a răspuns pe larg tuturor obiectivelor expertizei privind atașamentul copiilor, nivelul de competență parentală, stilul de educație, pregătirea copiilor de a-și schimba locul de trai în afara Republicii Moldova și oportunitatea separării fraților.

Menționează că minorii ******, născut la ***** și *****, născută la *****,* prezintă un atașament mai sporit și de tip securizant față de tatăl lor, Valeriu Stati, în timp ce față de mamă Stela Stati, au dezvoltat un atașament ambivalent, atribuit plecării mamei în ***** și influenței din familie.

Punctează că, expertiza judiciară a stabilit că ambii copii au format legături sociale puternice în Republica Moldova (prieteni, colegi, conexiuni comunitare) și nu sunt pregătiți să își schimbe locul de trai prin mutarea în afara Republicii Moldova, o astfel de schimbare bruscă având un efect copleșitor și generând stres și anxietate.

Arată că, evaluarea psihologică confirmă ferm că cei doi frați sunt profund atașați unul de altul și nu ar trebui separați în diferite familii.
Precizează că, minorii nu sunt pregătiți să se integreze într-o altă familie împreună cu sora și tatăl vitreg, copilul *****, născut la ***** având dificultăți și sentimente de suferință/resentimente în relația cu mama sa.
Subliniază că, prima instanță nu a ținut cont de interesul superior al copiilor și de opinia minorului *****, născut la *****, care are peste ***** și a declarat explicit că dorește să locuiască cu tatăl său.
Evidențiază că, tatăl a crescut și îngrijit singur copiii de la momentul separării din 2019, în timp ce mama a lipsit 5 ani consecutiv din viața copiilor, fiind stabilită cu traiul în *****, neavând o locuință stabilă sau sigură în Republica Moldova, schimbându-și declarațiile și închiriind doar recent o locuință în Ungheni.
Relevă că, soluția instanței de fond de a stabili domiciliul copiilor cu mama este contrară recomandărilor specialiștilor, opiniei copiilor și situației reale din dosar, obligând copiii să fie luați de la părintele față de care au atașament și strămutați într-o altă țară la un părinte cu care nu au locuit de mulți ani.
Constată că, instanța de fond a reținut în mod nefondat și fără temeiuri reale că ar exista o alienare parentală din partea bunicii și a mătușii pe linie paternă, ignorând faptul că minorii au locuit timp de 5 ani în casa familiei părților din Moldova, alături de acești rude, constituind un mediu familiar comun firesc.
Concluzionează că prima instanță a admis o interpretare și aplicare eronată a prevederilor legii Codului familiei privitor la drepturile copiilor și art. 63 privind domiciliul copilului minor și a regulilor de procedură civilă.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Stati privind stabilirea domiciliului copiilor minori şi încasarea pensiei de întreţinere, cu respingerea cererii de chemare în judecată reconvențională depusă de Stela Stati.

10. În şedinţa judiciară, apelantul Valeriu Stati și reprezentantul său, avocatul Mihaela Tetelea, au solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Intimata Stela Stati, în ședința instanței de apel, fiind legal citată pe email prin intermediul reprezentantului său, avocat Tudor Țurcanu, nu s-a prezentat, însă la 28 ianuarie 2026 prin intermediul poștei electronice, a depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa intimatei și a reprezentantului. Concomitent, au declarat că consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată, solicitând respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.
Intervenientul accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași, în ședința instanței de apel, fiind legal citat pe email, nu s-a prezentat, însă la 27 ianuarie 2026 prin intermediul poștei electronice, a depus o cerere prin care a

solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului, indicând că susține poziția expusă în avizul nr. 1896 din 14 octombrie 2025.
Intervenientul accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni, în ședința instanței de apel, fiind legal citat pe email, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.
Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

11. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat de apelantul Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea, a casa hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.
12. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul respectând acest termen.
13. În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emițând o nouă hotărâre.
14. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanţele pricinii.
15. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
16. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
17. În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă

instanţă.

18. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
19. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
20. Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
21. În opinia Colegiului, prima instanță, nu a ținut cont de aceste deziderate, nu a dat eficiență deplină tuturor circumstanțelor cauzei și înscrisurilor prezentate, fapt ce a condus la adoptarea hotărârii, care nu este bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
22. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul atestă că la 25 ianuarie 2012, Valeriu Stati și Stela Cojocari (Stati), au încheiat căsătoria la OSC Călărași, fapt confirmat prin actul de căsătorie.
23. Din căsătoria părților, s-au născut doi copii ******, născut la ***** şi *****, născută la *****,* fapt confirmat prin certificatele de naștere.
24. Colegiul constată că, potrivit declarației părților, Valeriu Stati și Stela Stati, la moment sunt divorțați.
25. Prin urmare, la 5 mai 2023, reclamantul Valeriu Stati, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Stelei Stati, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Călărași și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni privind stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei alimentare.
26. Ulterior, la 1 decembrie 2023, Stela Stati a depus acțiune reconvențională

împotriva lui Valeriu Stati privind stabilirea domiciliului copiilor minori.

27. Iar prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, s-a respins acțiunea înaintată de Valeriu Stati, ca fiind neîntemeiată. S-a admis cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Stela Stati. S-a stabilit domiciliul copiilor minori ***** și *****, cu mama - Stela Stati.
28. Nefiind de acord cu soluția primei instanţe, apelantul Valeriu Stati, în termenul legal a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.
29. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluția instanţei de fond cu privire la respingerea acțiunii depusă de Valeriu Stati și admiterea acțiunii reconvenționale depusă de Stela Stati, este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator şi interpretarea eronată a normelor de drept material.
30. Colegiul reține că conform prevederilor art. 58 alin. (1) Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.
31. Conform prevederilor art. 63 alin. (1) din Codul familiei, în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. Alin. (1^1) prevede că în cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. Potrivit prevederilor alin. (2), dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.) Iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol, la determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz,

şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

32. Conform prevederilor art. 64 alin. (1) din Codul familiei, părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor cînd comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică. Alin. (2) prevede că părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil. Litigiile apărute se soluţionează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabileşte un program de întrevederi, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanţa judecătorească, care va emite hotărîrea respectivă. Părinţii pot, din iniţiativă proprie sau la recomandarea autorităţii tutelare teritoriale, să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului. Potrivit alin. (2^1), la stabilirea programului de întrevederi se ţine cont de ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, de vârsta copilului şi frecventarea studiilor/participarea la activităţi extraşcolare de către acesta, de calităţile morale ale părinţilor, de relaţiile dintre copil şi fiecare părinte, de proximitatea domiciliului părintelui care locuieşte separat de copil, astfel încât drepturile părinteşti să fie exercitate într-un mod echitabil. Potrivit alin. (2^2), în cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuieşte separat de copil îşi păstrează dreptul de a vizita copilul conform programului de întrevederi. Iar potrivit alin. (2^3), în cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din ţară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace, precum şi posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte.
33. Conform prevederilor art. 3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sânt luate de instituțiile publice sau private de ocrotirea socială de către tribunale, autorități administrative sau de organe lgislative, interesele superioare ale copiilor trebuie să fie luate în considerație cu prioritate.
34. Din materialele cauzei se atestă că, conform Anchetei sociale din 8 septembrie 2022, venitul lunar al familiei lui Valeriu Stati, este de 15.000,00 lei. În urma evaluării condițiilor de trai și cele sanitare s-a constatat că familia nu este una social-vulnerabilă. Patologii familiare nu sunt înregistrate. La moment familia se confruntă cu probleme de ordin relațional între soți (f.d.10).

35. Conform informației parvenite de la DASPF Ungheni, Stela Stati nu se află pe teritoriul s. Grăsăni, r-nul Ungheni. În asemenea circumstanțe DASPF Ungheni se află în imposibilitate de a examina condițiile de trai și a întocmi Avizul în conformitate cu prevederile art. 73 Codul familiei (f.d.27).
36. În aceeași ordine de idei, conform Avizului al Autorității Tutelare Teritoriale Călărași cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori *****, născut la ***** și *****, născută la *****, nr. 2075 din 30 octombrie 2023, s-a indicat că în rezultatul investigării cazului și examinării cererii de chemare în judecată s-a constatat, că Valeriu Stati cu copiii săi minori are viza de reședință pe teritoriul, or. Călărași, la momentul actual locuiește în casa părinților. În rezultatul evaluării condițiilor de trai la domiciliu, s-a constatat că corespund normelor sanitare pentru creșterea, dezvoltarea și educarea copiilor minori, date confirmate în ancheta socială din 30 octombrie 2023, efectuată la domiciliul cet. Valeriu Stati (ancheta socială se anexează). Din considerente expuse mai sus, acționând în interesul superior al copilului, ținând cont de prevederile Legii nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, art. 63 alin. (2) din Codul Familiei, Autoritatea Tutelară Teritorială Călărași solicită de la instanță să se țină cont în exclusivitate de interesul superior al copilului și bunăstarea lui (f.d.46-47).
37. La 27 martie 2024 prin intermediul poștei electronice, DASPF Ungheni a prezentat ancheta socială, conform concluziei, efectuând vizita la domiciliul la familia Stela Stati, din *****, s-a constatat că, solicitanta împreună cu copilul locuiesc în chirie, tip locuință cămin, cu 2 odăi, condițiile de trai sunt bune, pentru creșterea și educarea copiilor. Solicitanta este în calitate de îngrijitor, discutând cu ultima a comunicat că doi copii *****, născut la ***** și *****, născută la ***** se află ***** la bunei pe linia paternă, tată-l copiilor este plecat la muncă peste hotare, din spusele mamei cel mai mare copil nu dorește să comunice cu ea. Dna Stati a comunicat că rar ține legătura cu copii, d-ei îi mai susține financiar, solicitanta dorește ca copii să rămână cu ea (f.d.68-69).
38. Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 41 din 27 mai 2024, întocmit de expertul Ala Bulgaru (f.d.82-124), s-a concluzionat că:

*”1. Minorii ***** prezintă atașament mai sporit față de tatăl său – Stati Valeriu. Cu toate acestea, ***** nu respinge și afirmă că își iubește mama. În contrast, ***** se simte supărat și frustrat, susținând că mama nu-l iubește. După analiza discuțiilor și a testelor, s-a constatat că există o alienare parentală predominantă din partea bunicii și a mătușii copiilor de pe linie paternă, care afectează percepția lor despre mama lor. Aici expertul recomandă consilierea copil*****în vederea restabilirii afective cu mama sa.*

*2. Minorii ***** față de tatăl lor au dezvoltat atașament de tip securizant, cel mai*

*sigur tip de ataşament pentru creşterea şi dezvoltarea meşteşugită/armonioasă a copiilor. În schimb, faţă de mama lor, copil***** prezintă au dezvoltat ataşament ambivalent. Această formă de ataşament poate fi atribuită plecării mamei şi influenţei negative exercitate de bunica şi mătuşa asupra relaţiei lor cu mama lor. Copilul ***** a dezvoltat faţă de mama sa ataşament sigur, meşteşugit/aceasta are încredere în mama sa, este convinsă că mama sa este atentă la nevoile sale şi va răspunde optim la acestea. Totuşi, expertul remarcă că fetiţa ar putea pe viitor fi influenţată de familia tatălui întru crearea unei percepţii negative despre mama sa.*

3. Cet. Stati Stela şi Stati Valeriu, urmare a testării demonstrează un nivel înalt de competenţe parentale, ceea ce implică abilitatea lor de a comunica eficient şi de a stabili interacţiuni pozitive cu copiii lor. Pe lângă aceasta, ei sunt meşteşugiţi/capabili să ofere sprijin emoţional şi să gestioneze situaţiile de stres în mod eficient, să stabilească limite şi să ofere disciplină într-un mod adecvat, să îşi gestioneze timpul într-un mod echilibrat pentru a fi prezenţi şi implicaţi în viaţa copiilor lor, şi să facă faţă cu succes situaţiilor de criză în cadrul familiei. Aceste competenţe îi ajută să creeze un mediu familial stabil, afectuos şi sigur pentru creşterea şi dezvoltarea sănătoasă a copiilor lor.

*4. Cet. Stati Stela şi Stati Valeriu în procesul de creştere şi educare a propriilor săi copii ***** aplică stilul parental blând şi ferm ceea ce semnifică că aceştia reuşesc să stabilească limite clare şi să ofere disciplină într-un mod respectuos şi empatic, având în acelaşi timp o atitudine deschisă şi receptivă faţă de nevoile şi sentimentele copiilor lor. Stilul parental blând şi ferm combină fermitatea în aplicarea regulilor şi aşteptărilor cu blândeţea şi empatia în comunicarea şi gestionarea comportamentului copiilor. Astfel, Cetăţenii Stati Stela şi Stati Valeriu creează un mediu familial echilibrat şi sigur, în care copiii lor se simt înţeleşi, sprijiniţi şi încurajaţi să îşi exprime liber gândurile şi emoţiile. Acest stil parental promovează învăţarea şi dezvoltarea pozitivă a copiilor, ajutându-i să înveţe să îşi asume responsabilitatea pentru acţiunile lor şi să îşi dezvolte abilităţi sociale şi emoţionale importante pentru viaţa lor viitoare.*

5. Atât Stati Stela, cât şi Stati Valeriu, prezintă un set de particularităţi psihologice şi un nivel înalt al competenţelor parentale, care îi fac pe amândoi potriviţi să exercite custodia copiilor lor în mod competent şi responsabil.

*6. Atât copilul ***** a.n. *****, cât şi copilul ***** a.n. ***** nu sunt pregătiţi să îşi schimbe locul de trai în cazul în care unul dintre părinţi îşi va stabili domiciliul în afara Republicii Moldova. Această concluzie se bazează pe mai mulţi factori:*

Vârsta şi maturitatea**: ** şi ***** sunt încă minori şi se află în stadii diferite de dezvoltare şi meşteşugire/adaptare. Schimbarea unui mediu familiar şi cultural poate fi o experienţă copleşitoare pentru ei, mai ales în lipsa unui suport adecvat*

și a unei înțelegeri clare a situației.
***Legăturile sociale**: Ambii copii și-au format legături sociale puternice în Republica Moldova, inclusiv prieteni, colegi de școală și conexiuni comunitare. O schimbare bruscă în locul de trai ar putea să le afecteze negativ aceste legături și să le pună în dificultate adaptarea la un nou mediu social.*
***Stabilitatea emoțională**: Schimbarea bruscă a mediului poate provoca stres și anxietate pentru copii, în special în lipsa unei pregătiri adecvate și a unei înțelegeri clare a motivelor din spatele acestei schimbări. Este important să li se ofere timp și suport emoțional pentru a face față acestor schimbări majore.*
În concluzie, având în vedere vârsta, nivelul de maturitate și legăturile sociale ale copiilor, este evident că aceștia nu sunt pregătiți să își schimbe locul de trai în afara Republicii Moldova. O astfel de schimbare ar trebui abordată cu multă atenție și sensibilitate față de nevoile și bunăstarea lor emoțională și socială.
*7. Copiii ***** născută la ***** și ***** născut la *****, nu ar trebui separați unul de altul în diferite familii. Evaluarea psihologică confirmă ferm că ***** sunt profund atașați unul de altul, oferindu-și sprijin și confort reciproc în cadrul relației lor frățești. Această conexiune specială poate servi ca sursă de reziliență și bucurie în parcursul lor de dezvoltare.*
*8. Copiii ***** născută la ***** și ***** născut la ***** nu sunt pregătiți se integreze într-o altă familie împreună cu sora și tatăl vitreg. Chiar dacă ***** a.n. ***** nu ar respinge această idee și ar fi deschisă să o exploreze, este important de remarcat că ea a exprimat o atitudine de a urma exemplul fratelui ***** a.n. *****, indiferent de circumstanțe. Cu toate acestea, ***** se confruntă cu dificultăți în relația sa cu mama sa, din cauza alienării parentale din partea bunicii și a mătușii lor. Acest lucru îi cauzează suferință și resentimente, iar susținerea sa că mama sa nu îl iubește și nu își dorește să fie în viața sa, arată cât de profund sunt afectați copiii de această situație delicată. Din aceste motive, se impune o abordare extrem de atentă și delicată în gestionarea situației lor și în luarea oricăror decizii viitoare."*

39. Distinct din cele constatate, Colegiul atestă că instanța de fond eronat a dispus stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama Stela Stati.
40. Colegiul remarcă că, la soluționarea litigiilor privind stabilirea domiciliului copilului minor, criteriul determinant îl constituie interesul superior al copilului, iar nu egalitatea formală dintre drepturile părinților ori preferințele acestora. Interesul superior al copilului reprezintă criteriul primordial care trebuie să prevaleze asupra oricărui alt interes legitim al părinților, fiind apreciat prin prisma ansamblului circumstanțelor concrete ale cauzei, a probelor administrate și a efectelor pe care soluția adoptată le produce asupra dezvoltării fizice, psihice, emoționale și sociale a copilului.
41. Analizând cumulativ materialul probator administrat în cauză, Colegiul

constată că prima instanță a acordat o valoare probatorie selectivă probelor existente la dosar, ignorând concluziile raportului de expertiză psihologică judiciară nr. 41 din 27 mai 2024, fără a indica argumente pertinente care să justifice înlăturarea acestuia. Or, raportul de expertiză judiciară reprezintă un mijloc de probă administrat în condițiile legii, fiind întocmit de un expert judiciar desemnat și având ca obiect evaluarea relațiilor afective dintre copii și părinți, competențelor parentale și interesului superior al minorilor.

42. Colegiul reține că raportul de expertiză stabilește în mod constant existența unui atașament securizant al ambilor copii față de tatăl lor, Valeriu Stati, acesta reprezentând persoana care le oferă stabilitate emoțională, siguranță și continuitate în procesul de dezvoltare. Totodată, expertiza relevă că minorul ******, născut la ****** manifestă un atașament ambivalent față de mamă, iar relația dintre aceștia este afectată de o perioadă îndelungată de separare.
43. Deși expertul a constatat existența unor elemente de influențare negativă a percepției copiilor față de mamă din partea unor rude paterne, această împrejurare nu conduce automat la concluzia că domiciliul copiilor urmează a fi stabilit cu mama. Dimpotrivă, expertiza stabilește expres că ambii părinți posedă competențe parentale înalte și sunt apți să exercite drepturile și obligațiile părintești, iar criteriul decisiv rămâne mediul care asigură, în prezent, cea mai mare stabilitate și continuitate pentru copii.
44. În același sens, Colegiul reține că expertul judiciar a concluzionat fără echivoc că minorii nu sunt pregătiți pentru schimbarea domiciliului într-un alt stat, având în vedere vârsta acestora, gradul de maturitate, legăturile sociale și integrarea lor în mediul educațional și comunitar din Republica Moldova. Potrivit concluziilor expertizei, o asemenea schimbare ar genera un nivel ridicat de stres și anxietate și ar afecta procesul firesc de dezvoltare al copiilor.
45. Colegiul constată că această concluzie prezintă o importanță determinantă în cauza dedusă judecății, întrucât din materialele dosarului rezultă că Stela Stati a locuit o perioadă îndelungată ******, **unde și la moment locuiește**. Respectiv, se atestă că intenția acesteia este de a continua viața de familie împreună cu actualul soț și copilul comun, peste hotarele țării, context în care există o probabilitate reală ca și minorii Marin și Valeria să fie integrați în noul mediu familial și social din afara Republicii Moldova.
46. Or, o asemenea schimbare ar contraveni concluziilor expertizei judiciare și ar determina ruperea copiilor de mediul în care au crescut, de colectivul școlar, de cercul de prieteni și de întreaga rețea de sprijin emoțional pe care aceștia și-au format-o de-a lungul ultimilor ani.
47. Totodată, Colegiul reține că, potrivit concluziilor expertului, copiii nu sunt pregătiți să fie integrați într-o altă familie împreună cu tatăl vitreg și sora

vitregă, iar o asemenea modificare majoră a mediului familial nu corespunde interesului superior al acestora.

48. În ceea ce privește opinia minorului *****, născut la *****, Colegiul constată că aceasta nu putea fi ignorată de instanța de fond. Deși minorul nu împlinise vârsta de 14 ani la momentul examinării cauzei, acesta avea o vârstă și un nivel de maturitate suficiente pentru ca opinia sa să fie ascultată și apreciată în conformitate cu art. 63 alin. (2) din Codul familiei și art. 12 din Convenția privind drepturile copilului.
49. Din materialele cauzei rezultă că *****, născut la ***** și-a exprimat constant dorința de a continua să locuiască împreună cu tatăl său, iar această opțiune este susținută inclusiv de concluziile raportului de expertiză psihologică, care confirmă existența unui atașament securizant față de tată și a unei relații afective stabile între aceștia.
50. Colegiul reține că opinia copilului nu este obligatorie pentru instanță, însă aceasta constituie un element de apreciere deosebit de important atunci când este exprimată liber, fără constrângeri și este susținută de celelalte probe administrate în cauză, așa cum se întâmplă în prezenta speță.
51. Din probele administrate rezultă că, după separarea părinților, copiii au locuit în mod efectiv împreună cu tatăl lor, acesta fiind persoana care s-a ocupat nemijlocit de creșterea, educația și îngrijirea zilnică a acestora. Totodată, anchetele sociale efectuate la domiciliul tatălui confirmă existența unor condiții locative și materiale corespunzătoare dezvoltării armonioase a copiilor.
52. Colegiul atestă că mama copiilor a lipsit o perioadă îndelungată din viața cotidiană a acestora, fiind stabilită peste hotarele Republicii Moldova, iar legăturile dintre aceasta și copii au fost menținute sporadic. Chiar dacă această împrejurare nu reprezintă, prin ea însăși, un impediment pentru exercitarea drepturilor părintești, ea constituie un element relevant în aprecierea stabilității mediului de viață al copiilor și a continuității relațiilor afective dezvoltate în ultimii ani.
53. În ceea ce privește concluziile expertului referitoare la existența unor manifestări de alienare parentală, Colegiul apreciază că acestea justifică necesitatea întreprinderii unor măsuri de consiliere psihologică și facilitare a relației dintre mamă și copii, însă nu constituie un temei suficient pentru schimbarea domiciliului minorilor și transferarea acestora într-un alt mediu familial și social.
54. Dimpotrivă, schimbarea domiciliului copiilor în asemenea circumstanțe ar accentua dezechilibrul emoțional constatat de expert și ar crea riscul agravării dificultăților de adaptare deja identificate.
55. Colegiul reține că interesul superior al copiilor impune menținerea acestora în

mediul în care au crescut, unde sunt integrați școlar și social, împreună cu părintele față de care au dezvoltat un atașament securizant și care le-a asigurat nemijlocit îngrijirea și educația în ultimii ani.

56. Prin urmare, Colegiul concluzionează că soluția instanței de fond privind stabilirea domiciliului copiilor cu mama nu corespunde interesului superior al acestora, fiind adoptată prin aprecierea eronată a probelor și aplicarea greșită a dispozițiilor art. 63 din Codul familiei.
57. În consecință, cererea de apel urmează a fi admisă, hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024 urmează a fi casată integral, cu emiterea unei noi hotărâri prin care se admite cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Stati și se respinge acțiunea reconvențională depusă de Stela Stati.
58. Având în vedere că domiciliul copiilor urmează a fi stabilit cu tatăl acestora, în conformitate cu prevederile art. 74 și următoarele din Codul familiei, obligația de întreținere revine părintelui care nu locuiește împreună cu copiii.
59. Colegiul apreciază că suma solicitată de 2.500,00 lei lunar pentru fiecare copil este rezonabilă, proporțională cu necesitățile de întreținere ale minorilor, raportată la vârsta acestora, cheltuielile necesare pentru alimentație, îmbrăcăminte, educație, servicii medicale și dezvoltare, precum și la posibilitățile prezumate ale pârâtei de a contribui la întreținerea copiilor săi.
60. În aceste circumstanțe, Colegiul va dispune încasarea de la Stela Stati, în beneficiul lui Valeriu Stati, a pensiei de întreținere pentru copiii minori ******, născut la ***** și *****, născută la ******, în cuantum de 2.500,00 (două mii cinci sute) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată – 5 mai 2023 și până la atingerea majoratului fiecărui copil.
61. Totodată, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii taxei de stat, întrucât acțiunea reclamantului este admisă, iar acțiunea reconvențională este respinsă, taxa de stat urmează a fi încasată de la Stela Stati în beneficiul statului în cuantum de 2.349,97 lei.
62. În raport cu circumstanțele de fapt stabilite și normele de drept incidente, Colegiul ajunge la concluzia că admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care domiciliul copiilor minori ***** și ***** se stabilește cu tatăl acestora, Valeriu Stati, corespunde pe deplin interesului superior al copiilor și asigură protecția efectivă a drepturilor acestora.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. c), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de apelantul Valeriu Stati, reprezentat de avocatul Mihaela Tetelea.

Se casează hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 noiembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Stati.

Se stabilește domiciliul copiilor minori: *****, născut la ***** și *****, născută la *****, cu tatăl acestora – Valeriu Stati.

Se încasează de la Stela Stati, în beneficiul lui Valeriu Stati, pensia alimentară pentru întreţinerea copiilor minori: *****, născut la ***** și *****, născută la *****, în mărime de 2500,00 lei (două mii cinci sute lei, 00 bani) lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată – 5 mai 2023 și până la atingerea majoratului copiilor.

Se încasează de la Stela Stati, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 2349,97 lei (două mii trei sute patruzeci și nouă lei, 97 bani).

Se respinge acțiunea reconvențională depusă de Stela Stati împotriva lui Valeriu Stati privind stabilirea domiciliului copiilor minori, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan